

“ Det handler om, hvad der foregår i samfundet

KLASSISK. Bodil Kjær er for nogle år siden flyttet ind i Vor Frue Kloster i det centrale Aarhus. Her har hun indrettet sig helt enkelt, og det eneste design, hun selv har skabt, og som hun stadig er i besiddelse af, er de kantede glasvaser. I de store skabe gemmer hun hele sit private arkiv, mens papkassen under bordet rummer hendes seneste research.

Taler man om danske møbelklassikere, kommer man ikke uden om Bodil Kjær's arbejdsbord fra 1959. Men Bodil Kjær har også haft et langt liv som professor i USA og har forsket i arkitektur og arbejdsmiljø. Alt sammen ud fra et livslangt samfundengagement.

LARS HEDERB OLSEN
OG HANS CHRISTIAN JACOBSEN (FOTO)

Skal man forklare folk, hvem Bodil Kjær er, skal man fortælle om hendes arbejdsbord fra 1959.

Det er nemlig landet i rækken af danske klassikere - i selskab med Finn Juhl's Hovedingestol og Povl Kjær-holms PK22. Ser man et billede af det bord, ved man, hvem Bodil Kjær er - og når man så får præsenteret hendes skulpturelle glasvaser, er den helt hjemme. Bodil Kjær har brugt det meste af sit liv på at arbejde som arkitekt og forsker, men det er takket være hendes kontormøbler, som blev skabt i perioden 1955 til 1963, at hun har en plads blandt de store inden for dansk design.

Hun synes ikke selv, at det er det vigtigste ved hendes person. Når man er nået op i 80'erne og har haft et langt og sjovt liv, er en møbelperiode på 8 år en detalje. For der har jo også været de mange år i både England og USA, som betyder noget, understreger hun. Men hun vil gerne fortælle historien bag bordet og alt det andet, hun har lavet.

Bodil Kjær er for nogle år siden flyttet ind i Vor Frue Kloster midt i Aarhus, og efter at have vist mig den hyggelige klosterhave tager hun mig med ind i et lille kirkerum, som traditionelt er blevet brugt af klostrets beboere.

«Er det ikke et fantastisk rum?», spørger Bodil Kjær, da vi træder ind i en lille sal med hvalvede lofter. En kirke i miniformat, hvor der jævnligt er gudstjenester og små koncerter.

«Jeg bor ovenpå, så jeg kan høre, når korsangerne varmer op søndag morgen, og de har spurgt mig, om det generer mig», siger Bodil Kjær. «Men selvfølgelig gør det ikke det - jeg kunne ikke tænke mig en bedre start på dagen».

Vor Frue Kloster er indrettet med lejligheder til folk over 60 år, og Bodil Kjær viser mig op ad en trappe til hendes lejlighed, der ligger med udsigt til klostrets have og nogle af Aarhus' ældste bygninger.

«Jeg har skilt mig af med mange ting de senere år», siger hun, da jeg kigger rundt i lejligheden, der består af to rum. Midt i stuen står en sofa af Louise Campbell, og vi sætter os på to læmestole ved et stort arbejdsbord, som ikke er det arbejdsbord, men et andet, der også fungerer som spisebord.

Den ene væg i stuen er dækket af skabe, som hun jævnligt kigger i, mens vi taler. Hun hiver et gammelt Mobilamagasin frem. En vase. En mappe med tegninger. Og hver gang lukker hun skabet omhyggeligt efter sig.

Et demokratisk arbejdsbord

Bodil Kjær har hele sit liv arbejdet med at løse problemer, fortæller hun.

«Det handler om, hvad der foregår i samfundets, siger Bodil Kjær, da jeg beder hende forklare, hvad det er for problemer, hun har arbejdet med.

«Mine kontormøbler lavede jeg, fordi jeg sad i Boston, hvor jeg skulle være med til at indrette kontorer. De eneste møbler på markedet var sådan nogle store tunge borde, som der kunne sidde en stor mand bagved, og så kunne han sidde med benene klemte inde under det», siger Bodil Kjær og smiler.

«Det var for mig helt ude af tiden. Jeg forstod ikke, hvorfor de borde skulle se sådan ud. Jeg vidste godt, hvad der foregik i samfundet. Jeg kendte jo de yngre mænd og kendte til deres indstilling til deres lederroller og vidste, at de ikke opfattede sig som sådan nogle vorherre, der skulle sidde og styre det hele».

Resultatet blev et arbejdsbord, hvor chefen og hans medarbejdere kunne sidde sammen som en gruppe, og for at man skulle have mulighed for at gemme papirer og rød væk, kom der skuffer under bordpladen.

«I første omgang arbejdede jeg med, at skufferne skulle have en nøgle, og så måtte jeg trække skuffen tilbage, for ellers fik du nøglen i maven. Så skuffefronten blev trukket længere ind under bordpladen, og det fik mig til at arbejde med en reliefvirkning i overfladen i stedet for helt glatte flader. Det var sådan, det hele startedes».

Med det skabte Bodil Kjær arbejdsbordet, som hun i dag er kendt for i klassikerkrædsen. Det er ofte fremstillet i palisander, har understel i forkrømet stål og går rask væk for over 100.000 kroner, når det kommer på auktion. Bordet er eftertragtet for sin svasvende elegance, og er blevet brugt i flere af de tidlige James Bond-film og i studiet under valgudsendinger hos BBC. Til skrivebordet skabte Bodil Kjær et ekstra skuffemøbel, som man kunne placere i nærheden af bordet efter temperementet.

«En dag gik jeg forbi en møbelbaseret butik i København, hvor de havde placeret nogle af skuffeskabene under bordet, så det lignede et gammeldags skrivebord. Og så sagde jeg: «Er i rigtig kløge?». Ha ha, det kunne de slet ikke forstå», siger Bodil Kjær, der fortæller de ansatte i butikken, at skufferne netop ikke skulle stå og fylde under bordet, for så ville man føle sig helt klemte inde.

Ingen pioner

Bodil Kjær var 12 år, da hun besluttede, at hun ville være arkitekt.

«Jeg må have set nogle billeder eller nogle bygninger, som jeg syntes var interessante, for jeg kommer ikke fra en familie med andre arkitekter».

Som ung kom hun ind på Skolen for Boligindretning i København, og det var et godt sted at begynde sit arbejde, hvis man ville noget inden for arkitektur og design.

«Vi havde gode lærere - blandt andet Finn Juhl, Jørgen Ditzel og gode medkoleger og arkitekter. Og så blev jeg indretningsarkitekt og kom ud for at skulle løse opgaver, og det var det, jeg opdagede, at der var problemer med indretningen af især arbejdspladser».

Bodil Kjær blev ansat på Indret. ▶

FORMGIVER BODIL KJÆR

CROSS. I 1960'erne designede Bodil Kjær en serie vaser, der fremstår som klare kryds cylindere. Siderne i de smalle vaser støtter blomsterne, så de står oprejst som ude i naturen. Sætter man flere vaser sammen, kan de danne en figur midt på spisebordet.

ningstegnstuen Harbo Sølvsten i Aarhus, hvor hendes første job var at indrette opvågningsstuen på et hospital. Alt var i rustfrit stål, og Bodil Kjær var blot 22 år. Men når hun tænker tilbage på de år, da hun både arrangerede udstillinger og underviste i rumindretning på Folkeuniversitetet, opfatter hun ikke sig selv som en pioner.

»Nej, der var masser af kvinder, der arbejdede med indrettere og arkitekter. Meget af det, jeg kan, har jeg lært i min familie, og der tænkte man slet ikke på, om man var en mand eller en kvinde. Man skulle interessere sig for, hvad der skete i verdens.

Alle de ting, som var henvedt til institutioner eller offentlige bygninger, tegnede Bodil Kjær i perioden 1955 til 1963. Derefter var hun først i England i en periode, hvor hun arbejdede hos ingeniørfirmaet Ove Arup og rejste rundt i Europa og løste indretningsopgaver. Hun uddannede sig på Royal College of Art og hos Architectural Association School of Architecture i London.

»Jeg var arbejdsmiljøeksperten fra London, der blev indkaldt til både Italien og Polen.

Senere kom hun til USA, hvor hun blev ansat i et professorat på University

of Maryland i udkanten af Washington, D.C.

»Med den beliggenhed er der nem adgang til alle de politiske tænketanke og forskellige forskningsinstitutioner. Det betød for mine studerende, at vi havde fantastiske ressourcer, vi kunne trække på.

Undervejs har hun mødt et hav af personer inden for design, arkitektur, byplanlægning og politik i hele verden; møbelarkitekten Hans J. Wegner mødte hun i New York.

»Snedkermesteren Johannes Hansen og Wegner var derovre - det må have været i 1958 eller 1959. Da var vi til et middagsselskab, og Johannes Hansen, han var god - han kunne tale udenlandsk. Men det kunne Wegner ikke, så vi sad i sofaen og talte jysk. Han var en vældig sød og lidt sky person.

Tilbage til 2016

Jeg griber ud efter den kantede glasvase, der står på bordet imellem os.

Er den også skabt til at løse problemer?

»Ja, grunden til, at jeg har lavet den vase, er, at jeg synes, at blomster skulle kunne stå som ude i haven. Det kunne man ikke få vaser til, for de er alle lavet til buketter. Så jeg tegnede mange for-

skellige faconer, inden jeg fandt den, der støttede bedst. Jeg har lavet vaser med indvendige vægge, som de afskårne blomster kan læne sig op ad. Så står de som i naturen», siger Bodil Kjær og lader fingrene glide over vasens sider.

Vaserne kommer snart i produktion igen - ligesom en lang række andre ting fra Bodil Kjærns hånd. Firmaet Form Portfolios, ledet af møbelsnedker Anders Bruun, har overtaget rettighederne til Bodil Kjærns design - inklusive det fine skrivebord.

Næste udfordring er at give hendes arkitektur- og arbejdsmiljøforskning. Det, synes hun faktisk, er mere vigtigt end de gamle møbler, som konstant dukker op, når hun taler med folk.

»Meget af min forskning kunne bruges i dag», siger Bodil Kjær, der har to kasser med noter, papirer og bøger stående under skrivebordet.

»Jeg har undersøgt, hvorfor vores domhuse ser ud, som de gør, hvorfor vores jernbanenet er opbygget, som det er. Altså velfærdsstatens fysiske udtryk», siger hun og tilføjer:

»På det seneste har jeg brugt meget tid på kigge mine arkiver igennem. Nu vil jeg gerne tilbage til 2016.

lars.hedebo@pol.dk

3

STYKKER DESIGN AF BODIL KJÆR

UDENDØRSMØBLER

BODIL KJÆRS udendørsmøbler er så elegante, at de nemt kunne bruges i dagligstuen. Møblerne har en svænde elegance over sig, samtidig med at de har en robusthed, som indbyder til mange timers afslapning. Møblerne kommer sandsynligvis i produktion i nær fremtid.

ARBEJDSBORD

BODIL KJÆRS arbejdsbord fra 1959 er blevet en international klassiker. Fordi bordet ikke har store skuffeskabe under sig, kan man sidde en hel gruppe rundt om bordet. Under bordpladen har Kjær integreret skuffer, som man kan gemme papirer og rod væk i. Det kommer nok i produktion i 2017.

SERVERINGSVOGN

SOM MANGE andre af Bodil Kjærns møbler er den lille serveringsvogn fremstillet i palisander. Den blev skabt i 1963 og kunne fås med enten varme- eller køleelement. I 1950'erne var det populært med serveringsvogne, og de fleste møbelarkitekter prøvede kræfter med det lille møbel, der kunne fragte mad og service fra køkkenet og ind i spise-stuen eller ud på terrassen.

Foto: Bodil Kjær/AFN

Blaesild & Ring

Design · Specialopgaver · Reparationer

Lyngby Hovedgade 72 D
DK-2800 Kgs. Lyngby
Phone +45 47 10 81 85
www.Blaesild-Ring.dk